

Vergaderjaar 2007–2008

31 200 VII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 2008

Nr. 54 HERDRUK¹

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 april 2008

Hierbij doe ik u het overzicht toekomen van de aanbevelingen van de Onderzoeksraad voor veiligheid (Ovv) over de periode 2005 en 2006, de daaromtrent bepaalde standpunten en de wijze waarop aan de aanbevelingen gevolg is gegeven.²

Ik heb waardering voor de wijze waarop de Ovv de organisatie «Onderzoeksraad voor veiligheid» heeft opgebouwd en «organisatorisch» in balans is gekomen met de verbreding van het werkkterrein zoals neergelegd in de Rijkswet Onderzoeksraad voor veiligheid. Het inrichten van de organisatie en het organisatorisch in balans komen met de verbreding van het werkkterrein van de Ovv, maar ook het onderzoek van de Ovv naar de brand op 27 oktober 2005 in het cellencomplex op de luchthaven Schiphol heeft de Ovv veel (arbeids)tijd gekost. Mede als gevolg hiervan bied ik u over 2005 en 2006 enigszins verlaat één «Overzicht opvolging aanbevelingen 2005 en 2006» aan met de reacties van mijn collega ministers over hun beleidsterreinen waarop de aanbevelingen van de Ovv betrekking hebben.

Ministerie van Justitie

De reactie van de staatssecretaris van Justitie op het «Overzicht opvolging aanbevelingen 2005 en 2006» is als volgt.

- Brand cellencomplex Schiphol-Oost.
Aanbeveling 1a, pagina 87 over de opvolging. De Bedrijfshulpverlening (BHV) per inrichting wordt permanent gevolgd en gebruikt. De bij Arbo-wet verplichte digitale Risico – Inventarisatie & Evaluatie (RI&E), belegd bij de lokale BHV coördinator in iedere inrichting, is het instrument dat permanent de BHV kwaliteit en kwantiteit toetst. Het lokale ARBO – team is verantwoordelijk voor het aanpassen en verbeteren van die zaken die uit de risicoanalyses naar voren komen. De RI&E is

¹ Het eerder abusievelijk gedrukte kamerstuk 31 200 VI, nr. 127 komt hiermee te vervallen.

² Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

tevens opgenomen in de Planning & Controle-cyclus van Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) voor 2008.

Aanbeveling 1d, pagina 89 over de opvolging. Met ingang van 1 februari 2007 heeft de DJI een nieuw model calamiteitenplan vastgesteld. Alle justitiële inrichtingen hebben hierover door middel van werksessies uitleg gekregen. Hierbij zijn ook de particuliere inrichtingen betrokken. De justitiële inrichtingen hebben inmiddels het model calamiteitenplan ingevuld. Deze is vervolgens getoetst door de Taskforce Veiligheid. De definitieve vaststelling van de plannen is voorzien uiterlijk 1 januari 2008. De bovenlokale coördinatie m.b.t. de operationele uitvoering van opvang en nazorg bij een calamiteit is geborgd bij de afdeling Individuele Zaken van het hoofdkantoor van DJI.

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

De minister van Wonen Werken en Integratie (WWI) heeft in overleg met de minister van VROM de reacties over beide beleidsterreinen van VROM en WWI gecombineerd. Haar reactie op het «Overzicht opvolging aanbevelingen 2005 en 2006» is als volgt.

- Brand cellencomplex Schiphol-Oost.
Aanbeveling 2a, pagina 90 over de opvolging. Zoals in de conclusie is aangegeven zijn er inderdaad al de nodige initiatieven genomen op het gebied van onder andere voorlichting, instructie en scholing. Daarbij kan men denken aan de «handreiking brandveiligheid unitbouw» en de oprichting van een informatie- en adviescentrum. De aandacht voor brandveiligheid in opleidingen is een concreet belegde actie in het Actieprogramma Brandveiligheid dat de ministeries van BZK en VROM in samenwerking met de VNG uitvoeren. In de u al toegestuurde voortgangsrapportage over het Actieprogramma Brandveiligheid, Kamerstuk 2007–2008, 26 956, nr. 56, Tweede Kamer wordt nader ingegaan op de stand van zaken van deze actie die door het NIFV (Nederlands Instituut voor Fysieke Veiligheid) wordt aangestuurd.
Aanbeveling 2b, pagina 90 over de opvolging. Hierover merk ik op dat de aanbeveling wordt opgevolgd en geen aanleiding geeft tot een verdere reactie.
Aanbeveling 2c, pagina 91 over de opvolging. Over deze aanbeveling is mijn reactie dat op 16 februari 2007 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2006–2007, 24 587 nr. 212) mijn voorganger heeft aangegeven, dat het op dit moment niet nodig is om de specifieke voorschriften voor tijdelijke bouwwerken aan te passen. De analyse van de Onderzoeksraad geeft namelijk geen aanwijzingen dat de specifieke voorschriften voor tijdelijke bouwwerken van onvoldoende niveau zouden zijn. Het is vooral de naleving van de voorschriften die tekortschiet. Wel zullen naar aanleiding van het rapport van de Ovv enkele voorschriften worden aangepast, maar deze hebben betrekking op zowel permanente als tijdelijke bouw. De aan te passen voorschriften worden meegenomen in de reeds lopende wijziging van het Bouwbesluit 2003 die naar verwachting in 2009 in werking zal treden.
- Tankautobranden met gevaarlijke stoffen.
Aanbeveling 7, pagina 109 over de opvolging. Deze Ovv aanbeveling geeft geen aanleiding hierop op dit moment te reageren, omdat de Ovv nog geen standpunt heeft ingenomen.
- Veiligheidsproblemen met gevelbekleding.
Aanbeveling 1, pagina 113 over de opvolging. Hierover kan ik u melden dat het Plan van Aanpak Constructieve Veiligheid breed is

verspreid onder de doelgroepen. Uit de reacties die van verschillende kanten zijn binnengekomen mag worden geconcludeerd dat het plan van aanpak goed aanslaat bij de partijen in de bouw. Er zijn ook kritische kanttekeningen geplaatst. De initiatiefnemers van het plan van aanpak, waaronder de VROM-Inspectie, zullen alle commentaren en suggesties beoordelen en waar nodig verwerken in het plan. De VROM-inspectie is betrokken bij het monitoren van het plan van aanpak. De bouwregelgeving stelt eisen waaraan een aanvraag om bouwvergunning moet voldoen. Met de inwerkingtreding van het Besluit indieningvereisten aanvraag Bouwvergunning (Biab) per 1 januari 2003 zijn deze eisen landelijk geüniformeerd. In het Biab is aangegeven dat de gegevens en bescheiden in een zodanige vorm moeten worden aangeleverd dat beoordeling door burgemeester en wethouders op een goede en efficiënte wijze mogelijk wordt. Tevens is aangegeven dat hierbij niet kan worden volstaan met het aanleveren van op zich zelf staande gegevens (berekeningen), maar dat ook de samenhang tussen de gegevens moet blijken. Voor het uitvoeren van deze coördinatieverplichting is de aanvrager van de bouwvergunning verantwoordelijk. De tekst van het Biab stelt dat de aanvrager moet zorgdragen voor coördinatie van de aanvraag, zowel bij de aanvraag om bouwvergunning als tijdens de bouw (later aan te leveren gegevens en wijzigingen tijdens de bouw).

Aanbeveling 2, pagina 113 over de opvolging. Over deze aanbeveling is in de oorspronkelijke reactie aangegeven, dat naast de met VROM-steun ontwikkelde certificatieregeling voor de bouwbesluittoets ook een certificatieregeling door marktpartijen is ontwikkeld die voorziet in een privaat toezicht tijdens de bouw. Deze ontwikkeling is moreel door VROM ondersteund door bijvoorbeeld te bepleiten dat in deze certificatieregeling wordt verwezen naar het protocol dat gemeenten hanteren om toezicht op de bouwplaats uit te voeren. Ook is in het certificatieschema voor de bouwbesluittoets een link aangebracht naar die van het toezicht tijdens de bouw. Op dit moment zijn geen concrete acties voorzien om het gecertificeerd toezicht tijdens de bouw een wettelijke basis te geven. Dit hangt samen met de fundamentele verkenning naar verdere vereenvoudigingmogelijkheden van het stelsel van bouw- (gerelateerde) voorschriften, waarop hierna wordt ingegaan. De noties die VROM aanreikt aan de Commissie, die in opdracht van het kabinet het stelsel van bouwvoorschriften doordenkt, hebben inderdaad onder meer betrekking op de idee dat het gehele proces van ontwerp, toetsing, bouw, gebruik en sloop van een gebouw onder certificaat kan worden gebracht. Dit is in lijn met de kabinetsopdracht aan de commissie, die is gevraagd door een andere verantwoordelijkheidsverdeling een zwaarder beroep te doen op de verantwoordelijkheden en het zelfregulerend vermogen van marktpartijen. Naar verwachting zal de commissie begin 2008 haar advies uitbrengen dat zal ingaan op de vraag in hoeverre en op welke wijze de overheid hierin een taak heeft.

Ministerie van Economische Zaken

De reactie van de minister van Economische Zaken op het «Overzicht opvolging aanbevelingen 2005 en 2006» is als volgt.

Het overzicht van de Ovz bevat voor de beleidsterreinen van EZ geen aanbevelingen. Over de incidenten «Gasexplosie te Schijndel», pagina 51, en «Arbeidsongeval bij herstel Gaslekkage te Assen», pagina 95, merkte EZ op dat op basis van een eerdere aanbeveling van de Ovz naar aanleiding van incidenten met het gasdistributienetwerk, het Staattoezicht op de Mijnen (SodM) per oktober 2006 wettelijk is aangewezen als toezichthouder «veiligheid Gaswetgeving».

Met ingang van januari 2008 houdt SodM effectief toezicht op de veiligheid van gasdistributieleidingen. Bij het toezicht dat SodM op de sector gaat houden, zal de beoordeling van de effectiviteit van het veiligheidsmanagementsysteem en de beheersing van de kwaliteit van de netten (leidingen, componenten e.d.) een belangrijk onderdeel zijn. Daarnaast staat de veiligheid van werknemers centraal. Werkvoorschriften en dergelijke zullen ook door SodM beoordeeld worden. Hiervoor zullen afspraken gemaakt worden met de Arbeidsinspectie. Daarnaast zal ook daadwerkelijk in het veld worden vastgesteld of door de sector volgens de richtlijnen en voorschriften gewerkt wordt. Bovenstaande zal er toe moeten leiden dat de kans op ongelukken met gasdistributienetwerken substantieel zal afnemen.

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

De reactie van de minister van Verkeer en Waterstaat op het «Overzicht opvolging aanbevelingen 2005 en 2006» is als volgt. In vrijwel alle gevallen hebben de standpunten bij de aanbevelingen uit onderzoeken van de Ovv binnen de beleidsvelden van V&W tot een positieve eindconclusie geleid. In enkele gevallen heeft de Ovv gebruik gemaakt van haar mogelijkheid tot nader overleg met een partij om een nadere verduidelijking te verkrijgen. Naar aanleiding daarvan concludeert de Ovv dat er voldoende wederzijds begrip is voor de aanbevelingen c.q. standpunten. In sommige gevallen geeft de Ovv aan nog aanvullende informatie te zullen opvragen. Overigens is kort voor het zomerreces 2007 aan de Tweede Kamer een overzicht verstrekt van onderzoeken, aanbevelingen en reacties daarop over de periode 1996 tot en met 2005. Korthedshalve verwijst V&W naar de brief, kenmerk DAB2007/2596, van 29 juni 2007 en de daarbij gevoegde bijlage. Het betreft informatie over onderzoeken verricht ten dele door de Ovv en ten dele door (de voorlopers van) de Raad voor Transportveiligheid. Hierom was verzocht tijdens een overleg met de Kamer in februari 2006.

- **Fast Ferry Voskhod.**
Aanbeveling 3, pagina 26 over de opvolging. Na het ongeval met de Voskhod in 2003 is door de Inspectie V&W toegezien op de operationele aspecten van het varen met fast ferries. Naar aanleiding van een aantal incidenten tijdens het varen en aanmeren met deze schepen in het Drechtsteden-gebied heeft de Inspectie V&W in 2006 steekproefsgewijs toezicht uitgeoefend. De Inspectie heeft enkele veiligheidslacunes in de vaart van de fast ferries geconstateerd. De bevindingen zijn met de directie van Waterbus BV besproken. Afgesproken is dat de directie maatregelen ter verbetering zal treffen. Tijdens nacontroles in 2007 heeft de Inspectie geconstateerd dat verbeteringen zijn doorgevoerd. Het betreft onder andere maatregelen om de vluchtroutes vrij te houden, het aanbrengen van een intercom om informatie aan passagiers door te geven en het aanpassen van de vaarprocedure bij het aanmeren.
 Maandag 8 oktober 2007 heeft in het Noordzeekanaal een aanvaring plaatsgevonden waar een fast ferry van het type Voskhod bij betrokken was. Op dit moment is het echter te vroeg om te concluderen dat een verband aanwezig is tussen deze aanvaring en de door de Ovv onderzochte aanvaring in 2003.
- **Verlies van besturing op een gladde rijbaan, Easyjet.**
Aanbevelingen 1 t/m 5, pagina 61 over de opvolging. De Inspectie V&W zal binnenkort brieven aan LVNL en Easyjet sturen om navraag te doen naar de voortgang in de reactie c.q. opvolging van de aanbevelingen. Dit omdat beide nog niet gereageerd hebben op de aanbevelingen van de Ovv zoals ook blijkt uit het overzicht.

- Plooien van een beunship, No Limit.
Aanbeveling 1 en 2, pagina 81 over de opvolging. In het overzicht concludeert de Ovv terecht dat nog geen formele reactie van de zijde van het ministerie is ontvangen. De Ovv geeft echter ook aan dat ze bekend is met het feit dat het ministerie van V&W (i.e. Inspectie V&W) al diverse handelingen verricht heeft die duiden op betrokkenheid en actiebereidheid. Recentelijk is met de Ovv afgesproken dat voor het einde van dit jaar de formele schriftelijke reactie verzonden zal worden aan de Ovv.
- Transavia Tailstrike.
Aanbeveling 3, pagina 104 over de opvolging. Het overzicht maakt melding van het gegeven dat de reactie van V&W nog niet ontvangen is en dat uitstel is verleend tot augustus 2007. Op 28 juni 2007 is mijn reactie gezonden naar de Ovv.
- Tankautobranden gevaarlijke stoffen.
Aanbeveling 5, pagina 109 over de opvolging. Over deze aanbeveling (in internationaal verband pleiten voor aanscherping van regelgeving voor brandstoftanks) kan aanvullend worden opgemerkt dat Nederland in mei 2008 in de internationale vergadering voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg (UNECE WP15) een voorstel zal indienen om de veiligheid van brandstoftanks te verbeteren. Zoals in de reactie aan de Ovv opgemerkt hoeft dit niet te betekenen dat dit tot aanscherping zal leiden.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Ten aanzien van het beleidsterrein van mijn eigen ministerie geeft het «Overzicht opvolging aanbevelingen 2005 en 2006» mij aanleiding als volgt te reageren.

- Brand cellencomplex Schiphol-Oost.
Aanbeveling 4a, pagina 93 over de opvolging. Deze aanbeveling aan mij gaat over heroverwegen of de status van informele regelgeving, zoals het Brandveiligheidsconcept Cellen en Celgebouwen, voor veiligheidsrisico's adequaat is. Mijn eerste reactie hierop luidde dat wordt nagegaan in hoeverre het vastleggen van (delen van) het Brandveiligheidsconcept Cellen en Celgebouwen (BCC) in regelgeving noodzakelijk is. Indien codificatie noodzakelijk blijkt, zal dit zoveel mogelijk in de Wet op de Veiligheidsregio's worden meegenomen. De conclusie van de Ovv hierbij is dat de aanbeveling wordt opgevolgd voor het BCC, maar onduidelijk is of deze heroverweging eveneens plaatsvindt bij andere informele regelgeving over veiligheidsrisico's. Ik kan u melden dat heroverweging momenteel plaatsvindt op de status van de overige informele regelgeving op mijn beleidsterrein wat betreft veiligheidsrisico's. Tijdens het AO van 18 april 2007 met uw Kamer over brandweezorg heb ik aangegeven af te willen van alle informele regelgeving. In het kader van het maken van een Besluit Veiligheidsregio's bij de Wet op de Veiligheidsregio's wordt informele regelgeving op het gebied van veiligheid óf ingepast óf overgedragen aan de veiligheidsbranche (brandweer, GHOR of politie). De situatie met betrekking tot de brandbeveiligingsconcepten blijkt in de praktijk in sommige gevallen te leiden tot onzekerheid over de exacte status van de overige brandbeveiligingsconcepten ten opzichte van formele wet- en regelgeving. Ik ben voornemens om met mijn collega van WWI te bezien of de brandbeveiligingsconcepten ingepast kunnen worden in heersende bouw wet- en regelgeving. Dit laat onverlet dat uit de verkenning kan blijken dat inpassing van de brandbeveiligings-

concepten in heersende bouw wet- en regelgeving onwenselijk en/of onhaalbaar is.

Aanbeveling 4c, pagina 93 over de opvolging. Mijn eerdere reactie hierop luidde: «In het concept-wetsvoorstel op de Veiligheidsregio's is opgenomen dat deze regio's de zorg hebben om het bevoegde gezag te adviseren over brandveiligheid. Met de komst van de Veiligheidsregio's zijn er ook meer mogelijkheden om handhaving en toezicht te verbeteren. De gemeenten die gezamenlijk de Veiligheidsregio's vormen, worden daarbij verplicht om de specialisten op regionaal niveau te concentreren. Hiermee wordt meer professionaliteit bevorderd en wordt expertise over en ervaringen met specifieke objecten gebundeld, zoals de Onderzoeksraad heeft aanbevolen.» Hierover zegt de Ovv in zijn conclusie dat niet duidelijk is of het hiervoor aangegeven doel van de aanbeveling verder is of zal worden ingevuld. Zoals in het regeerakkoord is aangegeven komt er geen wettelijke verplichting voor lokale brandweerkorpsen om zich te regionaliseren. Daarmee zijn gemeenten niet verplicht om specialisten op regionaal niveau te concentreren. Burgemeester en wethouders zijn en blijven in de meeste gevallen bevoegd gezag voor vergunningverlening en handhaving ten aanzien van brandveiligheid¹. In het Wetsvoorstel Veiligheidsregio's krijgt de veiligheidsregio als taak om het bevoegde gezag te adviseren over branden, rampen, crises en over brandweezorg in brede zin (voorkomen, beperken en bestrijden van brand). Hiermee wordt de veiligheidsregio een belangrijke adviseur op het gebied van (brand)veiligheid.

Naar verwachting treedt medio 2008 het Besluit brandveilig gebruik bouwwerken in werking. Met dat besluit worden de voorschriften voor het brandveilige gebruik van bouwwerken, die nu nog in de lokale bouwverordeningen zijn opgenomen, op een landelijke uniforme wijze geregeld. In de begeleidende communicatie bij de invoering van dit besluit zal de aandacht onder andere uitgaan naar de problematiek rond lokale verscheidenheid in de invulling van de toezichthoudende rol van gemeenten. Daarnaast zal een kenniscentrum worden opgericht, dat advies kan geven over gelijkwaardigheidsvraagstukken. De «Brandveiligheidsvisie Cellen en Celgebouwen» heeft een adviserende status en kan als hulpmiddel dienen bij het concreet invullen van brandveiligheid.

Ministeries van Defensie en Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Het «Overzicht opvolging aanbevelingen 2005 en 2006» met de daarin vermelde conclusies heeft voor de beleidsterreinen van de ministers van Defensie en Sociale Zaken en Werkgelegenheid geen aanleiding gegeven voor een inhoudelijke reactie. Op het beleidsterrein van Defensie is één voorval vermeld in het overzicht van de Ovv, namelijk «Chloorgasbedwelming in averijmoot De Bever» (pagina 77). Naar aanleiding van de afwikkeling van dit voorval door Defensie concludeert de Ovv dat het rapport en de aanbevelingen het gewenste effect hebben gehad en dat een vervolgactie niet nodig is.

Evaluatie van de Onderzoeksraad voor veiligheid

Als laatste maak ik van deze gelegenheid gebruik u te melden dat de in de Rijkswet Onderzoeksraad voor veiligheid voorgeschreven evaluatie van de Ovv in volle gang is. De evaluatie richt zich op de doelmatigheid en doeltreffendheid van de Ovv. Het overzicht opvolging aanbevelingen geeft een beeld van de werkzaamheden van de Ovv en de opvolging van de aanbevelingen die hieruit voortgekomen zijn. Deze aspecten worden in de

¹ Ingevolge de komende Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO) kan het bevoegd gezag ook zijn gelegen bij het provinciebestuur of de minister van VROM.

evaluatie betrokken. Het is mijn voornemen u na het zomerreces van 2008 het verslag van de evaluatie van de Ovv aan te bieden.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
G. ter Horst